

(/)

Inventaris

VASTGESTELD GEBIED IN DE LANDSCHAPSATLAS

Abdij van Westmalle

vastgesteld gebied in de landschapsatlas van 20-11-2007 tot heden**ID:** 10261 **URI:** <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10261>

Besluiten

[Abdij van Westmalle \(https://id.erfgoed.net/besluiten/4507\)](https://id.erfgoed.net/besluiten/4507)**vaststellingsbesluiten:** 20-11-2007 ID: 4507

Rechtsgevolgen

i Meer informatie over de rechtsgevolgen van vaststellingen vind je op onze website (<https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-gevolgen-van-een-vaststelling>).

Provincie

Antwerpen

Gemeente

Brecht, Malle, Schilde, Zoersel

Deelgemeente

Brecht, Schilde, Westmalle, Zoersel

Straat

Onbepaald

Locatie

Brecht (Brecht), Westmalle (Malle), Schilde (Schildel), Zoersel (Zoersel)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

5 503 305m²

Beschermingsdossiers

4.05/10000/102.1

Typologie: blokvormige ontginningspatronen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2079>), bossen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), dreven (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), heiden (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1914>), religieuze domeinen (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2115>)

Aanduiding ankerplaatsen 2006-2014

(<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1102>) (geografische inventarisatie, vaststellingen, actualisaties: van 2006 tot 2014)

De abdij van Westmalle is vastgesteld in de landschapsatlas.

Waarden

ruimtelijk-structurerende waarde

Deze ankerplaats betreft een uitgestrekt landschap met een orthogonaal patroon - zo goed als intact bewaard sinds de helft van de 19de eeuw - als resultaat van de versnijding van de blokvormige percelen door een complex en imposant drevenstelsel. Door de variatie van grootschalige gesloten en open structuren wordt een karakteristiek compartimentenlandschap gevormd. De markante terreinovergang van de Kempische microcuesta in het noorden van de ankerplaats is ruimtelijk-structurerend.

natuurwetenschappelijke waarde

De wetenschappelijke waarde van het gebied wordt voornamelijk bepaald door de aanwezige heiderestanten en de oude bosrelicten die een waardevolle flora herbergen. De bosrelicten hebben ook een belangrijke faunistische waarde, vooral omdat ze aansluiten op de boscomplexen van de ankerplaats Brechtse Heide en zo één groot boshabitat vormen.

historische waarde

Het klooster van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart, gesticht in 1794 en vandaag de hoofdabdij van de trappisten in België, vormt samen met de omgeving een geheel dat sinds het einde van de 18e eeuw in onverbreekelijke samenhang werd ingericht en uitgebouwd. De ontginningsstructuur van het domein en zijn omgeving is nog gaaf en goed herkenbaar in vergelijking met de historische kaarten uit de 19e eeuw (Vandermaelen, 1854) of begin 20ste eeuw (Militair Geografisch Instituut, 1909). Het gebouwenpatrimonium van de abdij met brouwerij, kerk, gastenhuis en boerderij heeft op zich ook een belangrijke historische waarde. Het Zandven, gelegen in het noordwestelijke punt van de ankerplaats, was vroeger het grenspunt voor Malle, Brecht en Schilde.

esthetische waarde

Het domein van de abdij en de directe omgeving vormen een vrij intact landschap, waarvan rust en stilte uitgaan. Door de aanwezigheid van een mozaïek van loof- en naaldbossen, heide, graslanden en akkers in een regelmatig patroon, doorkruist met wegen, paden, dreven, grachten en bomenrijen, heeft dat landschap een hoge belevingswaarde.

sociaal-culturele waarde

De trappistenabdij of het klooster van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart is de hoofdabdij van de trappisten in België en het oudste van alle bestaande trappistenkloosters. Sinds haar oprichting op het einde van de 18de eeuw hebben de abdij en haar bewoners een belangrijke rol gespeeld in de ontwikkeling van Westmalle en omgeving.

Aanduiding van

Is de vaststelling van

Abdij van Westmalle

(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/135354>)

Brecht (Brecht), Westmalle (Malle), Schilde (Schilden), Zoersel (Zoersel)

Het landschap rondom de abdij wordt gevormd door een historisch complex van landbouwgronden en bossen, doorkruist met dreven en afwateringsgrachten. In de 18de eeuw bestond het gebied echter nog uit heide met vennen. De stichting van het 'Klooster Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart' in 1794 door Franse cisterciënzers betekende een keerpunt in de geschiedenis van dit landschap. De priorij werd in begin van de 19de eeuw verheven tot abdij. Om inkomsten en daarmee ook het voortbestaan van de gemeenschap te verzekeren, kregen de monniken bosbouw en landbouw als hoofdtaak. In het midden van de 19de eeuw is de heide dan ook bijna volledig ontgonnen en omgezet naar naaldbos enerzijds en akkers of weiland - in de nabije omgeving van de abdij - anderzijds.

Je kan deze pagina citeren als:

INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2026: *Abdij van Westmalle* [online],
<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10261>
 (<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10261>) (geraadpleegd op 5 juni 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche? Meld het ons via het contactformulier (/contact?uri=<https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/10261>).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door het agentschap Onroerend Erfgoed
[\(https://www.onroenderfgoed.be/\)](https://www.onroenderfgoed.be/)

Privacyverklaring

<https://www.onroenderfgoed.be/privacyverklaring>

Juridische informatie

<https://www.onroenderfgoed.be/juridische-informatie>

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Inventaris

ERFGOEDOBJECT

Abdij van Westmalle

landschappelijk geheel

ID: 135354 **URI:** <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135354>

- Malle, abdij van Westmalle (1)
- Klooster Onze-Lieve-Vrouw Heilig Hart
- Klooster Onze-Lieve-Vrouw Heilig Hart
- Malle, bossen bij de abdij van Westmalle (1)

- Malle, bossen bij de abdij van Westmalle
- Malle, naaldbossen
- [Bekijk alle beelden in de beeldbank > \(https://beeldbank.onroenderfgoed.be/images?sort=type&erfgoedobject=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135354\)](https://beeldbank.onroenderfgoed.be/images?sort=type&erfgoedobject=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135354)

Juridische gevolgen

- is aangeduid als erfgoedlandschap Abdij van Westmalle
(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/14894>)
Deze aanduiding is geldig sinds 04-12-2012
- is aangeduid als vastgesteld gebied in de landschapsatlas Abdij van Westmalle
(<https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/10261>)
Deze vaststelling is geldig sinds 20-11-2007

Provincie

Antwerpen

Gemeente

Brecht, Malle, Schilde, Zoersel

Deelgemeente

Brecht, Schilde, Westmalle, Zoersel

Straat

Onbepaald

Locatie

Brecht (Brecht), Westmalle (Malle), Schilde (Schildel), Zoersel (Zoersel)

Nauwkeurigheid zone

Tot op 15m

Oppervlakte zone

5 504 129m²

Bewaringstoestand

Bewaard

Erfgoedwaarde

Aanwezig

Typologie: [blokvormige ontginningspatronen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2079) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2079>), [bossen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1841>), [dreven](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/128>), [heiden](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1914) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/1914>), [religieuze domeinen](https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2115) (<https://id.erfgoed.net/thesauri/erfgoedtypes/2115>)

[Aanduiding ankerplaatsen 2006-2014](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1102) (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1102>) (geografische inventarisatie, vaststellingen, actualisaties: van 2006 tot 2014)

[Inventarisatie ankerplaatsen Landschapsatlas 2001](https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101) (<https://inventaris.onroerenderfgoed.be/gebeurtenissen/1101>) (inventarisatie: van 01-11-2000 tot 28-02-2001)

Beschrijving

Vandaag wordt het landschap rondom de abdij gevormd door een historisch complex van landbouwgronden en bossen, doorkruist met dreven en afwateringsgrachten. Op de kabinetskaart de Ferraris (1771-1777) herkennen we het gebied als heide met vennen. De stichting van het 'Klooster Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart' in 1794 door Franse cisterciënzers betekent echter een keerpunt in de geschiedenis van dit landschap. De priorij werd in begin van de 19de eeuw verheven tot abdij. Om inkomsten en daarmee ook het voortbestaan van de gemeenschap te verzekeren, kregen de monniken bosbouw en landbouw als hoofdtaak. In het midden van de 19de eeuw (kaart van Vandermaelen, 1854) is de heide dan ook bijna volledig ontgonnen en omgezet naar naaldbos enerzijds en akkers of weiland - in de nabije omgeving van de abdij - anderzijds. Op de kaart van Vandermaelen herkennen we dan ook de orthogonale structuur met de talrijke dreven, die ook vandaag nog dit gebied kenmerkt, en ze op ruimtelijke-structureel vlak onderscheidt van het aanpalende gebied van de '[Brechtse Heide](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135359)' waarop ze aansluit.

In het landschap komen nog oude heiderelicten voor. Het meest opvallend is het Zandven, gelegen in de noordwestelijke punt, dat vroeger het grenspunt voor Malle, Brecht en Schilde vormde.

Het '[Klooster van Onze-Lieve-Vrouw van het Heilig Hart](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/13745)' (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/13745>) is het oudste van alle nu bestaande Trappistenkloosters, en is vandaag de hoofdabdij van de Trappisten in België. Ze vormt samen met de omgeving nog steeds het geheel dat sinds het einde van de 18de eeuw in onverbreekelijke samenhang werd ingericht en uitgebouwd. In de twintigste eeuw zijn er enkele nieuwe gebouwen toegevoegd aan de site. De voornaamste zijn het vormingscentrum Drieboomkensberg, Huize Walden, het Klooster Sint-Paulus, het klooster van de zusters Annuntiaten (1969) en de Sint-Pauluskerk (1966-67) in de Sint Pauluslaan. In de Nooitrustdreef

bevinden zich het rusthuis Nooitrust en de verpleeginstelling De Dennen. Laatstgenoemde staat in het domein Lizzie Marsily, een van de typische landhuizen die hier begin de 20ste

eeuw werden gebouwd.

Het centraal in het landschap gelegen gebouwenpatrimonium van de abdij met brouwerij, kerk, gastenhuis en boerderij heeft op zich ook een belangrijke historische waarde. De abdij betreft een neoromaans gebouw met een rechthoekig grondplan en aan de noordelijke zijde geflankeerd door de recent gemoderniseerde brouwerij en de boerderij uit 1930. De abdijskerk - in 1964 binnenin volledig gemoderniseerd - en het gastenhuis gaan respectievelijk terug tot 1885 en 1887. Aan de zuidzijde werd in 1907 een barokke ingangspoort geplaatst, afkomstig van een Antwerpse patriciërswooning. Achter het poortgebouw bevindt zich een beboomde tuin.

De natuurwetenschappelijke waarde van het gebied wordt voornamelijk bepaald door de aanwezige heiderestanten en de oude bosrelicten (deels een zuur eikenbos, deels een zuur beukenbos) die een waardevolle flora herbergen. Deze laatste hebben ook een belangrijke faunistische waarde, temeer daar ze aansluiten op de boscomplexen van de 'Brechtse Heide (<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135359>)' en zo één groot boshabitat vormen. Het domein van de abdij en de directe omgeving vormen een historisch waardevol en gaaf landschap waarvan rust en stilte uitgaat, en door de aanwezigheid van een mozaïek van vegetatietypes volgens een regelmatig patroon, doorkruist met lijnvormige (landschaps)elementen, heeft dit landschap een hoge belevingswaarde. Het is dus de landschapsopbouw die mede de historische waarde bepaalt. Van uit dat oogpunt is de bebossing als structuur belangrijk, niet het feit dat het met dennen gebeurd is. Het vormt dan ook geen probleem ten opzichte van de historische waarde om een geleidelijke overgang naar loofbos na te streven ter versterking van de natuurwetenschappelijke waarde.

- De Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden van Jozef Jean François de Ferraris, opgesteld tussen 1770-1778, schaal 1:11.520. Raadpleegbaar via de website <http://www.ngi.be/NL/NL1-4-2-3.shtm>, (<http://www.ngi.be/NL/NL1-4-2-3.shtm>).
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven tussen 1846-1854, schaal 1:20.000.
- PLOMTEUX G., STEYAERT R. & WYLLEMAN L. 1985: *Inventaris van het cultuurbezit in België*, Architectuur, Provincie Antwerpen, Arrondissement Antwerpen, Bouwen door de eeuwen heen in Vlaanderen 10N2 (Ho-Ra), Brussel - Gent., Gent.
- MONUMENTEN EN LANDSCHAPPEN 1992: *Verantwoordingsnota voor beschermingsvoorstel "Omgeving van de Trappistenabdij van Westmalle"*, s.l.

Bron: Aanduidingsdossier ankerplaats 'Abdij van Westmalle', definitieve aanduiding 20/11/2007. Agentschap Onroerend Erfgoed, Brussel.

Auteurs: De Borgher, Marc (<https://id.erfgoed.net/auteurs/546>)

Datum: 2007

De tekst wordt ter beschikking gesteld door: Agentschap Onroerend Erfgoed (AOE) (<https://id.erfgoed.net/auteurs/501>)

Relaties

Is deel van

Brecht (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13208>)

Is deel van

Schilde (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13354>)

Is deel van

Westmalle (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13690>)

Is deel van

Zoersel (<https://inventaris.onroenderfgoed.be/themas/13399>)

Je kan deze pagina citeren als:

<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135354>

(<https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135354>) (geraadpleegd op 5 juni 2026).

Beheerder fiche: **Agentschap Onroerend Erfgoed**

Contact

Heb je een vraag of opmerking over deze fiche?

Meld het ons via het contactformulier (</contact?>

[uri=https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135354](https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/135354)).

Onroerenderfgoed.be is een officiële website van de Vlaamse overheid

uitgegeven door [het agentschap Onroerend Erfgoed](#)

(<https://www.onroerenderfgoed.be/>)

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

[Privacyverklaring](#).

(<https://www.onroerenderfgoed.be/privacyverklaring>)

[Juridische informatie](#)

(<https://www.onroerenderfgoed.be/juridische-informatie>)